

kadınların sesi

ilerici kadınlar derneği yayın organıdır

ŞUBAT 1977
YIL: 2 SAYI: 19

EMEKÇİLER CAN DERDİNDE MİLLETVEKİLLERİ ZAM DERDİNDE

"Ayol ayda 25 bin lira çok olur mu bir milletvekili için." "10 bin lira zammın sözü mü edilir bu pahalılıkta. Daha geçen akşam gece klübünde 10 bin lira hesap verdi bizimki. Ama değdi doğrusu, çok eğlendik." diyordu ünlü renkli ve de bol ilanlı gazete patronu ve iş adamının karısı Jale.

Sonra, pencereden dışarı baktı. Birikmiş çöpleri görünce tepesi attı, başladı söylenmeye.

"Çöpçüler de şımardı, başımıza çıktı. Dağdan gelmiş, İstanbul'da iş bulmuş, şükredeceğine haline, yok direnişmiş, yok grevmiş, yok aç insan çalışmazmış. Beğenmiyorlarsa gelmesinler efendim İstanbul'a. Sanki köyünde daha mı iyi yaşıyordu, aylık mı alıyordu..." Şu işçi çöpçü takımı çok oluyordu. Hele düne kadar karşısında el pençe duran kapıcıya ne oluyordu, direnişe kalkıyordu. Çok kızıyordu Jale Hanım çok, işçiye, çöpçüye, kapıcıya...

Ama ya kapıcının karısı Ayşe, belediye temizlik işçisinin karıcı Cemile... Onlar da Jale hanım gibi mi düşünüyor? Hayır tam tersine onlar çöpçülere, işçilere, kapıcılara hak veriyor. Ama ayda 50 bin lira kiralı bu muhteşem katta oturan, bir gecede gazinoda 10 bin lira harcayıveren Jale hanıma ve onun parababası kocasına, tüm parababalarına çok kızıyorlar. "Bütçede para yok" diye belediye emekçilerini kış kıyamette aç koyanların, fiatlar artarken memur maaşını donduranların, 5 - 10 lira zam ya da ikramiye isteyen işçileri anarşistlik ve şımarıklıkla suçlayanların bir çırpıda bütçede mebuslara 10 bin lira zam verecek para buluvermelerine de çok kızıyor Ayşe ve Cemile.

Tüm emekçi Ayşeler, Cemileler kızıyorlar, kızıyoruz bu işe. Ama kızmak yetmez. Biz Ayşeler, Cemileler bilmeliyiz ki, kimine karpuz, kimine kelek yediren, felek değil bu düzendir. Biz, işçiler emekçiler kadın - erkek davranıp, kimine günde milyonlar vurma hakkı, kimine 60 lirayla yaşama hakkı tanıyan bu sömürü düzenini değiştirip, sömürüsüz, halktan yana bir düzeni kurmadıkça Jale hanımlar, holdingciler gecede 10 bin lira yiyecek, mebuslar da 25 bin lira aylık alacaktır

DÜNYA BARIŞ GÜÇLERİ FORUMU YAPILDI

GÜNEŞ HER ZAMAN PARLASIN
GÖKLER HER ZAMAN MAVİ OLSUN
ANNEM HER ZAMAN YANIMDA OLSUN
HER ZAMAN BARIŞ OLSUN

Bu dizeler dünyanın her yanında söylenen bir çocuk şarkısından. Savaşın onlara getireceği şeyleri çocuklar çok iyi anlıyor: Annesinden ayrılmak, atom bulutlarıyla kaplanmış bir gökyüzü ve güneşsiz günler.

Çocuklara diledikleri dünyayı verebilmek için ilericiler, demokratlar, tüm barışseverler elele veriyor, yer yüzünde kalıcı ve adaletli bir barış sağlama uğraşısında yeni yeni başarılar kazanıyorlar. Geçtiğimiz ay içinde Moskova'da yapılan Dünya Barış Güçleri Forumu'na 115 ülkeden çok çeşitli siyasi ve dini görüşlere sahip 500 delegenin katılması barış savaşımının ulaştığı geniş boyutları kanıtlıyordu. Forumda, yumuşamanın (detânt) düşmanları ile, emperyalizmle, tekellerle mücadelenin güçlenmesi gerektiği vurgulandı. Yumuşamanın dünyada sürekli ve adil bir barışa giden tek yol olduğu ve halkların bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerleme savaşımıyla sıkı sıkıya bağımlı olduğu belirtildi. Foruma katılanlar şu görüşü paylaşıyorlardı:

Barış güçleri bu güne dek küçümsenmeyecek başarılar elde etmişler, nükleer bir savaş tehlikesinin azalmasını sağlamışlardır. Ama savaşsız bir dünyaya giden yolda daha pek çok engeller bulunmaktadır. Bu engelleri aşmanın yolu ise barış savaşımına daha da geniş yığınları katmaktır.

ANALAR, HAYAT VERENLER OLARAK BİZ DE BU ÇAĞRIYA KATILIYORUZ: GÜNEŞ HER ZAMAN PARLASIN DİYE MÜCADELE EDECEĞİZ.

BAŞYAZI

BÜTÇEDE ASLAN PAYI KİME GİTTİ?

Hepimiz bütçe sözcüğünü duymuşuzdur. Aile bütçeleri genellikle biz kadınların üzerindedir. Evimize nereden ne kadar para gelecek? Bunun ne kadarı kiraya, ne kadarı giyecek, yiyeceğe gidecek, tüm bunların hesabını yapmaya çalışırız. Yani evimize ne gelip ne gittiğini gayet iyi biliriz.

Genel olarak evimize giren para aile içinde çalışan kişilerin ücretleri ile belirlidir. Devlet bütçesi de yine biz çalışanlardan alınan vergilerle oluşmaktadır.

Ama, bugünlerde çok sözü edilen devlet bütçesi ile bizler pek ilgilenmiyoruz. Çünkü, iç finansman kaynakları, dış borçlar, cari harcamalar gibi pek duymadığımız sözcükler geçiyor bu haberlerde. Ve miktarlar onlu - yüzlü değil, milyonlu - milyarlı. Hesabına bizim hayal gücümüz bile erişemiyor. O zaman «Bana mı kalmış devlet bütçesinin hesabı» deyip geçiyoruz.

Oysa, bu bütçe de bizimkilerin biraz daha büyüğü olan bir bütçe. Geliri ve gideri ile de bizleri çok yakından ilgilendiriyor. Çünkü gelirlerinin hemen tamamı bizlerin ödediği vergilerden oluşuyor.

BİZE NE GİBİ HİZMETLER YAPACAKLAR?

Biraz ilgilenirsek bu bütçede ne görüyoruz? Halkın tümünün katkısı ile oluşan devlet gelirleri, büyük ölçüde parababalarının yararına sunuluyor. Nasıl mı? Bütçenin yarıya yakını birkaç yabancı silah fabrikatörünü, yerli sanayicivi zengin edecek silahlanma ve sanayi harcamalarına ayrılmış. Biz de bekliyoruz, bizlere yönelik hizmetler gerçekleştirilecek diye. Çocuklarımıza daha rahat, daha huzurlu günler yaşatacağız, daha iyi besleyebileceğiz diye.

BUGÜNDEN SONRA GÖREVİMİZ

En azından silahlanma harcamalarına ayrılan milyarlarca liranın bir kısmının yine bize dönmesini sağlamak üzere örgütlü olarak savaşım vermeliyiz.

— Demokratik kuruluşların ortaklaşa olarak imzaya açtıkları ve derneğimizin de katıldığı «Silâhlanmaya ayrılan paranın yüzde on azaltılarak deprem bölgelerindeki halkın ihtiyaçlarını karşılamak üzere kullanılmasını öneren kampanyaya imza atmalı, tüm kadınları tanıdıklarımızı bu kampanyaya katmaya çalışmalıyız.

— Biz kadınlar devlet bütçesi ile daha fazla ilgilenmeli, bütçede okul, hastane, kreş, konut, yol... vb gibi biz emekçilerin yararına yönelik toplumsal hizmetlere daha fazla para ayrılması için mücadele etmeliyiz.

SENDİKAL SAVAŞIM GELİŞİYOR

hemşireler, grev haklarına konan yasagın kaldırılmasını istiyorlar

Geçtiğimiz aylarda emekçiler arasında en çok sözü edilen konu işçi - memur ayrımı idi. 28 Kasım 1976 günü resmi gazetede yayınlanan kararnameye baktığımızda genellikle sağlık kesiminde daha önce memur olarak çalışanların işçi yapıldığını öte yandan çeşitli kesimlerde işçi olarak çalışanların da memur kapsamına alındığını görüyoruz.

Nedir bu işçi memur ayrımı kararnamesinin altında yatan oyun? Biz çalışan kadınları neden ilgilendiriyor?

Daha önce işçi olarak çalışanların memur kapsamına alınmasıyla kazanılmış haklarına ağır bir darbe indirilmiştir. Öte yandan çoğunluğu kadın olan sağlık emekçileri de işçi yapılarak sözde sendikal sorunları çözülmüştür. Bu kesimde çalışanlara grev hakkı olmayan bir sendikalaşma hakkı verilmiştir. İşçilerin en güçlü silahı olan grev haklarından yoksun olan bu kadınlar en acil ihtiyaçları için işvereni nasıl zorlayacaklardır? Bu durumda sendikalaşma hakkı neye yarayacaktır?

Halkımızın sağlık hizmetlerinde önemli yerleri olan hemşirelerin sorunları ise saymakla bitmez. Onlar da son kararnameyle işçi sayılıyorlar ama bakalım durumlarından memnunlar mı?

"Evet biz de artık işçiyiz" diyor hemşireler. Ve devam ediyorlar: "Sorunlarımızı artık sendikamız vasıtasıyla çözeceğimizi sanıyorduk. Ama öğrendik ki grev hakkımız yokmuş. MC'nin bizi işçi sayıp, **"sendikalaşma hakkınız var"** demesinin bir yutturmaca olduğunu gördük şimdi. Grev hakkı olmayan sendikalaşma neye yarar?"

Çocuklarımızın ellerinde hayat bulduğu hemşireler kendi çocuklarıyla da aynı derecede ilgilenebiliyorlar mı dersiniz?

Bu konudaki sorunlarını bir hemşire şöyle dile getirdi :

"Hastahanelerde kreş yok. Çocuklarımız bulaşıcı hastalıklar servisinin salonunda taşlar üstünde... Her an hastalanabilirler. Bizim gece nöbetinde kalacağımız bir oda bile yok. Şimdiye kadar kime baş vurduysak birşey çıkmadı. Diyeceksiniz ki artık işçisiniz sendika vasıtası ile hak elde edersiniz. Ama neye yarar sendikalı olmamız. Çünkü grev silahımız yok. En güçlü silah olan grevden yoksun olan bir işçi ne yapabilir? Şimdi bunun bilincinde olarak grevli toplu sözleşmeli haklarımız için mücadele ediyoruz."

«...ama öğrendik ki grev hakkımız yokmuş Grev hakkı olmayan sendikalaşma neye yarar?

Biz, grevli bir sendikalaşma hakkına sahip olmak için mücadele etmeliyiz.»

EMEKÇİ KADINLAR İLERİCİ BELEDİYELERLE DAYANIŞMALIDIR

KARTAL BELEDİYESİ KREŞ AÇIYOR

Ülkemizde kentleşmenin hızlanmasıyla birlikte, kentlerde yaşayan insanlara toplumsal hizmetler götürmekle yükümlü olan belediyelerin önemi de artmış ve hizmet alanı genişlemiştir.

İlerici kadınlar olarak bizler kendi oylarımızla iş başına getirdiğimiz belediye yöneticilerinin sorunlarımıza kökünden olmasa bile bir takım çözümler getirebileceğine inanıyoruz.

Bu sayımızda bölgesinde halka yönelik çalışmalar yapmakta olan Kartal Belediye Başkanı M. Ali Büklü ile yaptığımız röportajı özetle sunuyoruz.

«Kartal belediyesi olarak bizler sadece alt yapı sorunlarına değil bölgemizde yaşayan insanların veya toplumun sosyal, ekonomik ve kültürel sorunlarına da inmek durumundayız.»

Türkiyede ilk kez kendi olanaklarıyla bir kreş açma girişiminde bulunmuş olan Kartal Belediyesi Başkanı M. Ali Büklü bu konuda **«Türkiyede her belediye bir veya iki kreş açmış olsa, bu soruna köklü bir çözüm getirmese bile, çözüme doğru çok güçlü bir adım atılmış olur görüşündeyim. Mayıs veya haziran ayında hizmete açılacak olan kreşe sadece dar gelirli emekçi ailelerin çocukları yada öksüz ve yetim çocuklar alınacaktır. Kreşe gerekli personeli sağlamak için İKD'nin verdiği sözü yerine getireceğine inanıyorum. Bu tür çalışmalarından dolayı İKD'yi kutlarım. Kreşle birlikte açılacak olan Dispanser ise bölgedeki ailelerin genel olarak her türlü sağlık sorunlarına yönelik bir kuruluş olacaktır. Kartal'da işçi çocukları için bir yuva açmayı da düşünüyoruz. Ancak, bir yuva yapmakla sorunu çözeceğimiz inancında değiliz. Fakat Devlete öncülük yapmış olacağız en azından.»**

Belediyelerden çocuklarımız için kreş istiyoruz.

Sayın M. Ali Büklü'ye Analığın çalışma hayatı ile bağdaştırılması, ev kadınlarının ev işlerinin dar çemberinden kurtulup direkt olarak üretime, toplumsal yaşama katılabilmesi için Kreşin yanında bölgesel çamaşırhaneler, ucuz lokantaların açılması gerektiğini ve bu görevin devlete ve belediyelere düştüğünü söyledik. Bu konuda şöyle dedi : **«Bir belediye olarak bölgemizdeki yurttaşların sosyal ve ekonomik sorunlarının tümüyle uğraşmayı elbetteki görevimiz olarak sayıyoruz. Sizin önerdiğiniz hizmetleri de yapmayı arzu ederiz. Oysa MC belediyelerin hizmetlerini engellemektedir.»**

İlerici Kadınlar olarak Belediyelerin bizlerden yana hizmet yapmaları bizim elimizdedir.

Belediye seçimlerinde oylarımızı ilerici adaylara, parababalarının sömürüsüne karşı olan adaylara vermeliyiz.

Belediye yönetimine ve denetimine emekçilerin de katılmasını sağlamalıyız. Belediyeleri emekçiden yana hizmet etmeye zorlamalıyız.

İşçi ve emekçi halka yönelik hizmetler götüren, parababalarının sömürüsüne karşı mücadele veren belediyeleri desteklemeli, onların örnek hizmetlerini kamu oyuna duyurmalıyız.

kitaplığımızdan

SENİ HALK ADINA ÖLÜME MAHKUM EDİYORUM

Bu sayımızda sizlere tanıtacağımız roman bir Bulgar tekstil işçisi olan Mitka Gribçeva'nın gerçek yaşam öyküsünü konu almaktadır. Gribçeva anılarında, faşizme karşı mücadeleye atılış yıllarını ve nazilerle işbirliği yapan, ülkesine, halkına ihanet eden, halkın yoksulluğunu arttıran hainlere karşı verilen bu zorlu savaşımı anlatmaktadır.

Mitka yoksul bir köylü ailesinin kızı. O da pekçok çocuk gibi ilkokuldan sonra okuyamaz. Babası bir kiremit fabrikasına sokar onu. Ama Mitka köyden kaçarak Sofya'ya gider.

Sofya... Pekçok hayallerle geldiği şehirde yaşam koşulları daha mı iyi? Faşizmin pençesi altındaki bir ülkede, tabii ki hayır.

Mitka günlerce iş aradıktan sonra bir tekstil fabrikasına girer. İşte burada hayatının yeni bir dönemi açılır. "Genç İşçiler Birliği" ne üye olan işçi arkadaşları ile birlikte patrona karşı mücadeleye başlar. Daha iyi çalışma koşulları için patronun ve sarı sendikanın karşısına çıkarlar. Ama öncü işçileri patron barındırmaz ve Mitka da atılır işten.

Ama O diğer fabrikalarda

KADINLI ERKEKLİ TÜM BULGAR YURTSEVERLERİ ELLERİNDE SİLAH, FAŞİSTLERE KARŞI ZORLU BİR SAVAŞIM VERDİLER.

da mücadelesine, işçileri örgütlemeye devam eder.

II. Dünya savaşının başlaması, işçi sınıfı partisine girişi, hayatının başka bir dönemini açar.

Bir savaş grubuna katılır. Adı Ognyana'dır artık. Partizanlık hayatı, dağlarda soğukla, açlıkla, faşistlerle savaşmak güçtür. Ama çetelerdeki tüm kadınlar, kızlar bu zorluklara karşı çelikleşmişlerdir. Onlar ülkelerini faşistlerden temizleme uğruna her güçlüğe göğüs gererler. Sıcak yuvalarının, kocalarının, çocuklarının hayali bile vazgeçiremez onları bu savaşımdan. Çünkü onlar bilirler ki, ancak halk iktidarının zaferi ile çocuklarına mutlu bir gelecek hazırlayabileceklerdir.

Mitka'nın anıları, 9 Eylül'de zaferin kazanılması ve Vatan Cephesi iktidarının kurulması ile, biter. Ama onların mücadeleleri, bu kez de sosyalist toplumu kurma yolunda devam edecektir.

KADINLAR, ÇOCUKLARINA MUTLU BİR YAŞAM SAĞLAYABİLMEK İÇİN PARTİZANLIK HAYATININ BÜTÜN GÜÇLÜKLERİNE KATLANDILAR.

Bu yiğit kadınların mücadelesini tüm arkadaşların okumasını diliyoruz.

FAŞİZME GEÇİT VERMEYECEĞİZ!

Derneğimiz yayın organının baskıya girdiği şu sıralarda demokratik ve ilerici güçler üzerinde süren anti - demokratik baskılar daha da hız kazanmakta ve demokratik örgütleri sindirmek ve susturmak için yeni yeni tertiplere girişilmektedir. Derneğimiz Bursa Şubesi, Bursa'daki tüm demokratik örgütlerin yanısıra aranmış, İlerici Gençler Derneği Genel Merkezi aranmış ve yöneticileri gözaltına alınmıştır. Halkımızın faşizme ve emperyalizme karşı, yükselen demokrasi, barış, özgürlük ve toplumsal ilerleme mücadelesi böylesi faşist baskılarla engellenemez. İlerici Kadınlar Derneği olarak şubelerimizi ve tüm demokratik örgütlerimizi bir kez daha şiddetle kınıyoruz. İnanıyoruz ki, tüm demokratik ve ilerici güçlerin eylem birliği ve savaşımı faşizme geçit vermeyecektir.

ANALAR DOĞURUR FAŞİSTLER ÖLDÜRÜR

OKULLARDA EVLATLARIMIZIN CAN GÜVENLİĞİ VE ÖĞRENİM ÖZGÜRLÜĞÜ KALMAMIŞKEN PARABABALARININ KARILARI, MIRASYEDİ ANALARI ÇOCUKLARINI AVRUPA'YA, AMERİKA'YA GÖNDEREREK ONLARI OKUTMANIN RAHATLIĞI İÇİNDELER.

OYSA BİNBİR ZAHMETLE EVLADINI OKUTMAYA ÇALIŞAN EMEKÇİ ANALAR HERGÜN EVLATLARININ SAĞ DÖNÜP DÖNMEYECEKLERİ ENDİŞESİ İÇİNDELER

EMEKÇİ ANALAR, EVLADINI DİŞİNDEN TIRNAĞINDAN ARTTIRIP OKUTANLAR, HER GÜN EVLADINI, KOCASINI KAHPE BİR KURŞUNLA KAYBEDENLER,

HER YERDE, OKULDA, FABRİKADA, SOKAKDA CAN GÜVENLİĞİ İÇİN "

– FAŞİST ÖRGÜTLERİN KAPATILMASI,

– ÖLDÜRÜLEN YAVRULARIMIZIN KATİLLERİNİN BİRAN EVVEL CEZALANDIRILMASI,

– EVLATLARIMIZIN CAN GÜVENLİĞİ İÇİN ELELE VERELİM, ÖRGÜTLENELİM, VE ANA YÜREĞİMİZİN SESİYLE HER ZAMAN HER YERDE HAYKIRALIM.

OKULLARDA ÇOCUKLARIMIZA NELER ÖĞRETİLİYOR?

Çocuklarımız hayatta en çok değer verdiğimiz varlıklardır... Böyle düşünür, böyle der her ana - baba. İster ki, çocuğu insanları seven, yardımlaşmayı seven, hayata sımsıkı bağlı birisi olsun. Doğruyu, gerçeği, görebilsin, çağdaş bilgilerle donansın. Ve bu umutla çocuğunu okula gönderip, aşından, ekmeğinden kesip okul masrafını karşılar.

MC'NİN DERS KİTAPLARINI OKUMAK İSTEMEYEN EMEKÇİ ÇOCUKLARI, BU KİTAPLARI YAKARAK MC'NİN EĞİTİM POLİTİKASINI KINADILAR.

Oysa bugün, çocuklarımıza okullarda okutulan kitapları görünce, bu umudumuz yok oluyor. Çocuklarımızın geleceğinden kuşku duyuyoruz haklı olarak.

Bunlarda neler yok ki! Gerçekten yürekler acısı birşey!..

AHLÂK KİTABI BÖYLE Mİ OLUR?

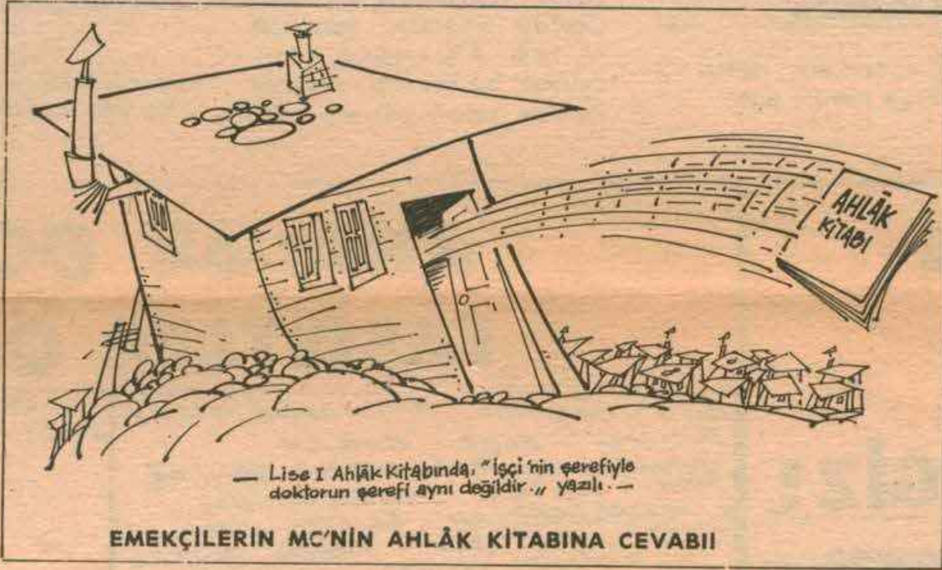
Yeni konulan ahlâk ders kitabında açıkça ahlahsızlık göklere çıkarılıyor. İşte lise son ahlak kitabından ilginç bir örnek: «İnsafsız rakibiniz karşısında kabiliyet, sermaye ve tecrübe bakımından aynı ve eşit şartlar altında bulunsanız dahi, namuslu ve dürüst kaldıkça daima zararlı çıkarsınız.» Yoruma gerek yok, ne söylemek istediği son derece açık!..

KİM DAHA ŞEREFLİ?

Yine lise birinci sınıf ahlak kitabında şöyle bir cümle yer alıyor: «İnsan olarak herkesin aynı izzeti nefse sahip olması gerekir. Lâkin herkesin şerefi aynı değildir. Toplumda yeri yüksekte bulunanlar, öbürlerinden daha şerefli sayılırlar. Bir işçiyle bir doktorun şerefi aynı sayılmaz.»

MC, KADINLARI AŞAĞILIYOR

MC'nin gerçekten yüzkarası olan bu kitaplarda kadınlar için ne inciler döktürülüyor görelim: «Ev kadınlığını hizmetçilik sandığı için kendisini Üniversiteye atan bir kızın kültüründen de, ahlâkından da bu memlekete hiç bir hayır gelmez. Bilâkis, kızlarımıza en büyük Üniversitenin ev olduğunu telkin edecek bir terbiye istikameti almalıyız.» (Ahlâk Lise III. sayfa 102. Okuma parçası). «Kadınların bütün hareketlerine kalbi hâkimdir. Önce kocasını düşünür. Hayat pahalılığından ve çocukların yaramazlıklarından bahsederek kocasını üzmez.» (Ahlâk Orta II. sayfa 37)

— Lise I Ahlâk Kitabında, "İşçi'nin şerefiyle doktorun şerefi aynı değildir," yazılı. —

EMEKÇİLERİN MC'NİN AHLÂK KİTABINA CEVABI!

EMEKÇİ KİTLELERİ BÖLMEK ÇABASI

Bu kitaplarda yer alan başka birşey de, mezhep ayrılıklarını körükleyerek, emekçileri bölme çabasıdır. Aleviler arasında «zinanın meşru olduğunu» yazmak, utanmazcasına bir yalan, MC için yüzkızartıcı bir iftiradır.

BİZLER NE DİYORUZ?

Bizler, emekçi halkımızın bir parçası olan emekçi kadınlar, analar olarak, bu kitapların okullarda okutulmasına karşıyız. Eğer bunlar okutulmaya devam edilirse, toplumumuzun ilerlemesi, emekçilerin insanca yaşayacağı bir düzene kavuşulması için mücadele eden gençler yetişemez. Oysa bizim çocuklarımız, çağdaş bilgilerle donanmış, insanlığın mutluluğunun, barışın gönüllü savaşçıları olmalıdır.

Tüm anaların dileği budur.

örnek alacağımız kadınlar

HAYATINI İNSANLIĞIN KURTULUŞUNA ADAYAN KADIN

ROSA LUXEMBOURG

ROZA LÜKSEMBURG

Devrimci bir kadın, akıllı, savaşçı bir kadındı Rosa Luxemburg. Küçük yaşlardan itibaren sosyalist hareket içinde yer almış, eserleriyle, eylemleriyle ve uluslararası işçi sınıfı hareketine katkısıyla kendinden sonraki kuşaklara yol gösterici olmuş bir kadındı Luxemburg.

5 Mart 1871'de Polonya'da doğan Rosa, Almanya'daki işçi hareketine canı gönülden katıldı. Kısa sürede kendini kabul ettirdi. Binlerce işçiyi greve götürüyor ve örgütlüyordu. Mitinglerde halka hitabediyor, aklıyla, mantığıyla, yüreğiyle, cesaretiyle işçi sınıfının ona yüklediği görevleri bütün gücüyle yerine getiriyordu.

Hayatı boyunca, emperyalist savaşlara ve militarizme karşı devrimci davranış düşüncesini geliştirdi. 1914'de askerleri isyana kışkırttığı gerekçesiyle tutuklandı. Konuşmasında şunları söylemişti : "Bizden Fransız ya da başka uluslardan kardeşlerimizi öldürmemizi bekliyorlarsa o zaman onlara "Hayır, katiyen" cevabını verelim."

Birinci Dünya Savaşı sırasında Rosa, etrafına topladığı devrimcilerle savaşa karşı hareket için karar almıştı. Dünyada gerçek barışı ancak işçi sınıfının güvence altına alabileceğini savunuyordu.

1918'de Alman devrimiyle cezaevinden çıkan Rosa kendini devrimin içine attı. Ama karşı devrim ve gerici güçler işçi sınıfını ezmek için birleştiler. Binlerce işçi katledildi. 15 Ocak 1919'da bir askerin dipçiği, uluslararası işçi hareketinin kadın önderi Rosa Luxemburg'un başını ezdi.

Onun savaşımı, aklı, yiğitliği tüm ülkelerde kadın emekçilerin yol göstericisi oldu. Biz Türkiyeli ilerici kadınlar olarak Rosa Luxemburg'un bu ölüm yıldönümünde onu saygıyla anıyoruz.

"O ÖLÜMÜNDE OLDUĞU GIBI HAYATINDA DA HER ŞEYINI INSANLIĞIN KURTULUŞUNA HARCAMIŞTI!"

AMİK OVASINDA AK PAMUK IRGAT KANIYLA SULANIR...

Hazırlayan :
İKD Antakya Şubesi

BÖYLE SÜRMEYECEK ELBET BEBELERİN YAŞAMI

Amik ovasına işçiler gelir pamuk çapalamaya, pamuk kozası toplamaya. Küme küme mevsimlik işçiler. Yağmur yağar, bebeler, çadırlar ıslanır, onlar çalışır yine.

Dört gün süren yağmurdan sonra işçileri ziyarete gittik. Vardığımızda çadırlarda sadece yaşlılar ve çocuklar vardı. Yaklaşıp gençlerin, kadınların hangi tarlada çalıştıklarını sorduk. Gösterdiler. Yolda beş - altı yaşlarında kızların sırtlarında bebeler gördük. Öğlen annelerine emzirmeye götürüyorlarmış kardeşlerini.

Tarlada epeyce ırgat çalışıyordu. Yemek vakti idi. Hepsinin yemeği bulgur pilavı, yağsız lapa gibi, ekmek yerine katlanmış yufka ve bulunursa yanına soğan.

Daha çocuk yaşta bir kadına yaklaştık. Sorduk.

— Evlimisiniz?

— **Evliyim, dört çocuğum var.**

— Kaç yaşındasın?

— ***Ne bileyim kocam bilir.*** **O da askerde. Harar doldurma basma işlerinde komşularım yardım eder,** deyip çocuğunu emzirmeye çekildi.

— Bebeğin diğer işlerini kim yapar sen çalışırken?

— **Beş yaşındaki ablası yıkar. Su olunca kolay. Öğrensin o da.**

— Sabun, deterjan alırmısın?

— **Bazen sabun alırız ama çok pahalı. Onun için daha çok yiyecek almak isteriz.**

— Hiç tarlada doğuran oldumu?

— **Tabi, her zaman olur,** dediler ve yeni doğum yapmış bir kadını gösterdiler.

Vardık yanına.

— Ne zaman doğum yaptınız?

— **Yirmi iki gün önce.**

— Ne kadar dinlendiniz doğumdan sonra?

— **Hemen ertesi gün işe başladım. Burada herkes öyle yapar.**

— Çocuğunuza kim bakıyor şimdi siz çalışırken?

— **Kayın anam bakıyor. Burada doğacağını bildiğim için gelirken onu da getirdim.**

Ama bazı işçi kadınların çocuklarını bırakacak bir yer olmadığından onları bir bezle paket gibi bağlayıp sırtlarına vurmuşlar. Çocuğun hiç sesi soluğu çıkmıyor.

— Rahatsız olmaz mı, yazıktır?

— **Bize de yazık ama elden ne gelir. Şimdiye kadar hiç hasta olmadı. Yalnız çok sivrisinek var.**

SICAĞINDA SABIR TAŞLARI ÇATLAR ÇATLAMAZ IRGADIN YÜREĞİ

Gerçekten çocukların yüzleri kırmızı kırmızı kabarmış.

— Tarlada kaçta olursunuz?

— **Sabah 5 de işbaşı yaparız. Akşam 7 - 8'e kadar çalışırız. Ne kadar toplarsak iyidir. Akşam çadırda biz yarın için yemek yapar çocuklarımızı bakarız, erkekler de pamuk başarlar.**

Çadırların etrafında, tarlada valet diye birşey yoktu. Sorduğumuzda: **"Tarlada iki üç kişi ileriye çıkarız, birisi gözcülük eder. Çadıra vardığımızda zaten karanlık oluyor."** Çadırların etrafı pislik doluydu. Üzerlerinde çocuklar dolaşıyordu.

Bunlar ne Amik ovasındaki işçilerin tümü, ne de dertler dertlerin tümü. Bu işçiler pamuk çapasında gündeliklerinin kaç lira olduğunu bilmezler. Ağa gönlünden kopanı verir. Asgari ücret nedir duymamışlar hiç. Öbür yandan ağa borçlandırır işçileri kendisine. Sonradan alacağın kalmadı der. Aralık ayı ortasında tekrar gittiğimizde halen çadırlarda olduklarını gördük. Henüz ücretlerini alamamışlar. Ara sıra kâhya gelip 20 - 30 lira veriyormuş. Irgat perişandı.

Memleketimizde halen insanlık dışı koşullarda işçiler çalıştırılıyor. En ilkel, en acil ihtiyaçları bile karşılanmadan. Tuvaletsiz, banyosuz, dam gibi yerlerde yatıp kalkıyorlar.

Tarım işçilerine ve ailelerine hastalık, analık, emeklilik gibi haklar tanınmalı, bu işçiler Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına alınmalıdır. Tarım iş yasası çıkartılarak, sendikalı olma hakkı tanınmalıdır. Yıllardan beri bir türlü gerçekleşemeyen demokratik bir toprak reformu yapılmalı, topraksız ve az topraklı köylü toprağa kavuşarak gurbette sürünmekten kurtarılmalıdır.

İŞTE kom'u üretenler İŞTE kom'u giyenler

Kom'un içindeki kadın deyince aklınıza ne geliyor?

Bu soruyu sorduğumuzda gencecik bir işçi kız şu cevabı verdi bize : "Komun içindeki kadın deyince, tuvalete izinsiz gittiği için cezalandırılan, karnı burnundayken ağır işlerde çalıştırılan, sabahtan paydosa dek aralıksız çalışan, kötü koşullar içinde üretim yapan 450 kadın gelir aklıma..."

Aynı soruyu bütün uğraşı moda mecmualarını karıştırmak olan bir kadına sorsaydık, hele bir de sermayenin renkli basınını sürekli izliyorsa hiç şüphesiz; "Kom'un içindeki kadın, herkesin başını döndüren, kendine güvenli, toplumda saygınlığı olan kadındır." derdi. Evet, kadını bir seks ve süs sembolü haline getirmek, onu toplumsal sorunlardan uzak tutabilmek için, kârlarına kâr katabilmek için parababalarının ve bu pis sömürü düzeninin hazırladığı tuzağa düşmüş bir kadının cevabı ancak bu olabilirdi.

Oysa Komu yöneten kadın farklı düşünüyor, farklı yaşıyor. Hayatını üretiyor ve yarınını kurmak için savaşım veriyor. Kom'u üreten kadın şöyle anlatıyor fabrikasını : "Ayırım ve baskı kapıda başlar. İşçi kapısı, memur kapısı, sonra daracık soyunma odaları, birbirini itip kakarak giyinmeye çalışan kadınlar. Makinede çalışan yerinden kalkamaz, ayakta iş toplayanlar (regolacılar) da oturamaz. Zira sandalye yoktur. İş saatlerinde tuvalete şeften izin alınarak gidilir. Geçen senelerde bir arkadaş izinsiz gittiği için üç yevmiye para cezası ve ihtar almıştı. Hamile arkadaşlar da aynı koşullarda çalışırlar. Bir değişiklik yoktur. Öyle ya işine gelmezse doğurma... İzin de yoktur Kom'da. İzin isterseniz azar işitirsiniz, aşağılanırsınız, en az 100 TL. kesilir. Hakları da yok değil yani, üretim azalırsa patron kazanamaz, şefler de prim alamaz!"

Komu üreten kadın bunları anlattı bize, arkasından da hemen ekledi. "Evet sorunlarımız bunlar ama biz bunları kabullenmiş değiliz. Ama Kom'daki kadın deyince sadece ezilen, sömürülen kadın değil, 1 Mayıslara yürekten topluca katılan DGM Genel Yas eyleminde yiğitçe direnen, sendikasında kenetlenen, hak arayan kadın geliyor aklıma."

Ne dersiniz Komun içindeki kadın var, Kom'un içindeki kadın var.

ŞUBELERİMİZDEN HABERLER

ANKARA ŞUBEMİZDEN

- Ankara Şubemiz hava kirliliği dolayısıyla basına bir açıklama yapmıştır. Hava kirliliğinin, halk sağlığını ve özellikle de ana ve çocuk sağlığını tehdit ettiğinin belirtildiği bildiride bu duruma çözüm bulunması için ilgililer uyarılmıştır.

KOCAELİ ŞUBEMİZDEN

İlerici Kadınlar Derneği

«Her işyerinde emzirme odası ve kreş istiyoruz»

- Mannesman Boru Fabrikasının grevdeki işçilerini ziyaret eden arkadaşlarımız onların haklı mücadelelerini belirtmişler ve başarılar dilemişlerdir.
- Basına bir açıklama yapan arkadaşlarımız, kadınların özgül sorunlarını anlatmışlar ve İKD Kocaeli Şubesinin açıldığını duyurmuşlardır. Yerel basın şubemizin yaptığı bu açıklamaya geniş yer vermiştir.

Şubemizle ilgili bilgi veren gazete haberi

MERSİN ŞUBEMİZDEN

- Mersin Şubemiz yetişkinler için okuma - yazma kursları açmıştır.
- Şubemiz adına bir grup temsilci iki aydan beri grevde bulunan Plassa işçilerini ziyaret etmiştir. Grevdeki işçiler tarafından büyük bir ilgiyle ve marşlar söylenerek karşılanan arkadaşlarımız grev çadırına çeşitli pankartlar ve afişler bırakmışlardır.

ŞİŞLİ ŞUBEMİZDEN

- Şişli Şubemizin açtığı okuma - yazma kursları başarı ile sürüyor.
- Şişli Şubemizin 10 Aralık İnsan Hakları günü dolayısiyle 20 Aralık 1976 günü yapılamayan toplantı, 24 Ocak günü Harbiye Şehir Tiyatrosunda yapılmıştır.

BURSA ŞUBEMİZDEN

- Geçtiğimiz ay içerisinde Bursa Şubemiz tarafından 10 Aralık İnsan Hakları günü dolayısıyla şiir ve slaytlarla zenginleştirilmiş bir toplantı düzenlenmiştir.
- Bursa Şubemize bağlı arkadaşlar 13 Aralıktan beri grevlerini birlik ve dayanışma içinde sürdüren Mudanyadaki Siemens fabrikası işçilerini ziyaret ettiler. İşçilerin eşleriyle de sohbet ederek dayanışmalarını dile getirdiler.

ABONE OL

ABONE BUL

ANA-ÇOCUK VE KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNE SOHBET

SÖMÜRÜ DÜZENİNİN HAVASI İNSANLARI ZEHİRLİYOR

"hava kirliliği"

Hava ve içindeki kimyasal maddeler yaşam için gerekli ve doğal olan ilk koşuldur.

Ama Ankara'nın havası bu özelliğini kaybetti ve kirliliği artık gözle görülür hale geldi. Sabahları sokağa çıktığımızda genzimizi şiddetle yakan, gözlerimizi yaşartan, nefesimizi daraltan ve bizi soluk soluğa bırakan bir sis tabakası ile karşılaşıyoruz. Bu hava kirliliğinin nedeni kalorifer ve fabrika bacalarından çıkan dumanlar, eksoz artıkları, Ankara'nın ve diğer sanayi şehirlerinin planlanmasında parababalarının isteklerine baş eğilmesi, böylece fabrikaların şehrin yakınına ve hatta içine kurulmasıdır.

HAVA KİRLİLİĞİNİN ANKARA HALKINA GETİRDİKLERİ

Hava kirliliği, bronşit gibi akciğer hastalıkları, boğaz hastalıkları, nezle, öksürük, grip, sinüsit ve diğer üst solunum yolu iltihaplarına ve kusmalara yol açmaktadır.

Ankara'da bir hastane yetkilisinin anlattığı gibi hava kirliliğinin artması ile düşük sayısı 200 den, 395'e yükselmiştir.

Bütün bunların yanında hava kirliliğinin kısa süreli olarak kitlesel ölümlere yol açacağını, uzun süreli olarak ta bütün vatandaşları zehirleyeceğini unutmamak gerekir.

İKD OLARAK ALINMASINI İSTEDİĞİMİZ ÖNLEMLER :

Halk sağlığına bu derece zararlı olan, hergün binlerce çocuğun sağlığını ve gelişmesini tehdit eden, hamilelerde düşüklere yol açan, doğan çocukların sağlıksız büyümesine neden olan, kalp ve sinir hastalıklarını arttıran, iş kazalarının artmasına neden olan hava kirliliğine karşı kısa vadeli olarak şu önlemleri öneriyoruz :

1. Linyit kömürü yerine havayı daha az kirleten kok kömürü ve mazot yakılmasının devletçe sağlanması,
2. Ev ve fabrika bacalarına filitre takılması,
3. Her hastane, poliklinik ve ana-çocuk sağlığı merkezinde sağlık kontrollerinin sıklaştırılması ve ücretsiz olarak yapılması,
4. Hava kirliliğinin en yoğun olduğu aylarda işçilere dinlenme izinlerinin ve yıpranma tazminatlarının verilmesi.

Uzun vadeli önerilerimiz :

Silahlanma için ayrılan paranın büyük bir kısmının halk sağlığını bu şekilde tehdit eden hava kirliliğini önlemek amacıyla kullanılması ve Ankara'nın genel ve merkezi sistemle ısıtılmasıdır.

NAZIM HİKMET'İ ANMA GECESİ YAPILDI

Doğumunun 75. Yıldönümü dolayısıyla düzenlenen Nazım Hikmet'i anma haftasında, Spor ve Sergi Sarayında bir gece düzenlendi. Gecede Nazım Hikmet'in pek çok şiiri, sanatçılar tarafından okundu ve şairin yaşamı dile getirildi.

Geceye katılan onbin kişi "Nazım'lar Ölmez" haykırışları ile salonu inletti. Ayrıca yurt içi ve yurtdışından bir çok kuruluş ve örgütlerden mesajlar geldi.

N.HİKMET KARISI İLE

EMEKÇİ MAHALLELERİNDEKİ ÖRGÜTLENMEMİZ HIZLA SÜRÜYOR

Üye sayıları gittikçe artan ve çalışmalarını daha da hızlandıran birçok şubemiz, temsilcilik lokalleri açmaya başlamışlardır. İstanbul Şişli Şubemiz Kâğıthane ve Ortaköy'de, Ankara Şubemiz de Öveçler'de birer temsilcilik lokali açmışlardır. Okuma-yazma, biçki-dikiş vb. kursların verileceği lokallere emekçi kadınlar büyük ilgi göstermektedirler.

KREŞ KAMPANYAMIZ BAŞARILI SONUÇLAR ALIYOR

- İKD şubeleri tarafından sürdürülen kreş kampanyamız elle tutulur sonuçlar vermeye başlamıştır. Son olarak Zonguldak Şubemizin yaptığı ihbarı değerlendiren Zonguldak Bölge Çalışma Müdürlüğü, ihbar edilen işyerinde işvereni yasal yükümlülüğünü yerine getirmeye davet etmiştir.
- Yine derneğimiz işçi kadınlara tanınan asgari hakların memur kadınlara da tanınması için, Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonuna verilmek üzere bir dilekçe formu hazırlamıştır. Tüm memur kadınları, bu formu doldurmaya çağırıyoruz.

İLERİCİ KADINLAR DERNEĞİ ADINA SAHİBİ : BERİA ONGER • YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: ZUHAL MERİÇ • YAZIŞMA ADRESİ: FEVZİ PAŞA CAD. 53/4 FATİH - İSTANBUL • GENEL MERKEZ ADRESİ: GÜMÜŞSUYU MAH. METE CAD. 26/2 TAKSİM - İSTANBUL • FİATI: 200 KURUŞ • YURT DIŞI ABONE: 50 TL. • YURT İÇİ ABONE: 24 TL. •